

Przewodnik po wyłanianym w wyborach parlamencie Jersey

Czym jest Zgromadzenie Stanów?

Zgromadzenie Stanów jest wyłanianym w wyborach parlamentem Jersey, działającym w imieniu obywateli wyspy. Zgromadzenie składa się z 49 członków, którzy są odpowiedzialni za poniższe obszary:

- mianowanie ministrów do rządu Jersey,
- tworzenie i zatwierdzanie nowych przepisów prawa na Jersey,
- debatowanie nad nowymi politykami i zagadnieniami leżącymi w interesie publicznym,
- zatwierdzanie pobieranej kwoty podatku,
- uzgadnianie sposobu wydawania pieniędzy publicznych przez rząd Jersey,
- pociąganie rządu do odpowiedzialności poprzez kontrolę.

Członkowie Zgromadzenia: politycy Jersey

Connétables / Konstable (Constables)

Każda z 12 gmin ma jednego Connétable, który jest odpowiedzialny za to, co dzieje się w jego gminie. Może to obejmować zajmowanie się sprawami mieszkańców gminy, nadzorowanie pracy policji w gminie i zarządzanie codziennymi sprawami, takimi jak wywóz śmieci, recykling, licencje dla posiadaczy psów i utrzymanie dróg w gminie. Jednak jako członkowie zgromadzenia Connétables podejmują również decyzje, które mają wpływ na całą wyspę.

W wyborach można głosować na jednego Connétable, który będzie reprezentował gminę, w której głosujący mieszka.

Deputowani (Deputies)

Jest 37 deputowanych, z których każdy reprezentuje około 3000 mieszkańców wyspy w jednym z dziewięciu okręgów wyborczych. Mniej zaludnione gminy Jersey są łączone w okręgi wielogminne. St Helier jest podzielone na trzy okręgi wyborcze ze względu na dużą liczbę mieszkańców.

Okręgi wyborcze mają od trzech do pięciu deputowanych w zależności od liczby mieszkańców. W wyborach można głosować na wybranych przez siebie kandydatów w swoim okręgu wyborczym.

Connétables i deputowani mają równe prawa głosu.

Jak wybierani są członkowie zgromadzenia?

Co cztery lata na Jersey odbywają się wybory, w których mieszkańcy Jersey mogą zgłosić swoją kandydaturę na nowo wybranego lub ponownie wybranego członka zgromadzenia – określa się to mianem kandydowania w wyborach.

Kandydaci w wyborach tworzą manifesty, które opisują, co zmieniliby lub poprawili na Jersey, gdyby zostali wybrani. Następnie kandydaci angażują się w kontakt ze społeczeństwem na różne sposoby, aby podzielić się swoimi pomysłami, a także słuchają, co mieszkańcy wyspy chcieliby zmienić. Podczas kampanii członkowie społeczeństwa mogą zadawać kandydatom pytania na wydarzeniach zwanych „hustings”.

W dniu wyborów wszyscy zarejestrowani wyborcy na Jersey wybierają, kto ma ich reprezentować w Zgromadzeniu Stanów. Wyborcy wybierają swojego preferowanego kandydata na Connétable swojej gminy oraz deputowanych w swoim okręgu wyborczym.

Kandydaci z największą liczbą głosów zostają wybrani na stanowiska. Wkrótce po wyborach wybrani kandydaci są zapraszani na oficjalne zaprzysiężenie jako członkowie zgromadzenia na Dworze Królewskim Jersey.

Ostatnie wybory na Jersey odbyły się w czerwcu 2022 r., co oznacza, że następne wybory odbędą się w 2026 r.

Mieszkańcy wyspy mogą głosować na Jersey na trzy sposoby:

- drogą pocztową;
- przed dniem wyborów, w lokalu wczesnego głosowania;
- w dniu wyborów, w lokalu wyborczym.

Zgromadzenie Stanów i rząd Jersey

Po wyborach członkowie zgromadzenia mogą pełnić określone funkcje w rządzie lub w komitetach i panelach, w tym w jednostkach kontrolnych. Wszystkie funkcje są otwarte dla wszystkich członków, zarówno Connétables, jak i deputowanych, niezależnie od ich stażu w Zgromadzeniu Stanów.

Rząd Jersey

Na czele rządu Jersey stoi główny minister i 11 ministrów, zwanych łącznie Radą Ministrów. Kiedy wybierane jest nowe Zgromadzenie, są to pierwsze obsadzone stanowiska. Każdy minister ma określony obszar odpowiedzialności, jak np. dzieci i edukacja lub zdrowie i opieka społeczna. Ministrowie mogą mianować asystentów ministrów, wspierających ich pracę.

Zgromadzenie Stanów, w tym jednostki kontrolne

Członkowie zgromadzenia, którzy nie zasiadają w rządzie, są znani jako członkowie pełniący funkcje niewykonawcze. Tacy członkowie zgromadzenia wspólnie tworzą panele i komitety kontrolne, które sprawdzają, kwestionują i zalecają ulepszenia do zmian proponowanych przez rząd.

Członkowie ci mogą także zasiadać w komisjach, np. w komisji ds. przywilejów i procedur (która nadzoruje proces parlamentarny), stanowej radzie zatrudnienia (która nadzoruje zarządzanie personelem sektora publicznego) i komisji planowania, która rozstrzyga spory dotyczące wnioskowanego zagospodarowania terenu.

Co dzieje się na spotkaniach zgromadzenia?

Zgromadzenie Stanów spotyka się w Izbie Stanów co trzy tygodnie, aby omówić i przedyskutować wnioski złożone przez członków. Wnioski są poddawane debatom; wszyscy z 49 członków mają prawo do składania wniosków.

Spotkania rozpoczynają się od pytań zadawanych ministrom przez członków zgromadzenia na temat tego, co dzieje się w ich obszarach odpowiedzialności. Następnie członkowie zgromadzenia po kolei przedyskutowują wnioski wymienione w porządku obrad. Pod koniec każdej debaty członkowie zgromadzenia głosują nad kolejnymi działaniami.

Podczas głosowania nad wnioskami członkowie zgromadzenia mają trzy opcje do wyboru:

- *pour*, co oznacza „za”;
- wstrzymać się od głosu, jeśli nie czują się skłonni głosować za lub przeciw; lub
- *contre*, czyli „przeciw”.

Jeśli większość członków głosuje za przyjęciem wniosku, zostaje on przyjęty. Jeśli większość zagłosuje przeciw, zostaje on odrzucony. Dokumentację głosów oddanych przez członków zgromadzenia można sprawdzić na stronie internetowej Zgromadzenia Stanów.

Jak ustanawiane są przepisy Jersey?

Przepisy prawa to zasady, które obowiązują wszystkich na wyspie. Mówią nam, jak zarządzana jest wyspa oraz co powinniśmy, a czego nie powinniśmy robić. Od przepisów ruchu drogowego określających, po której stronie drogi jeździmy, po przepisy dotyczące małżeństwa, prawa Jersey są ustanawiane przez członków zgromadzenia podczas oficjalnych posiedzeń zgromadzenia.

Kiedy członkowie zgromadzenia chcą zmienić prawo, muszą przygotować raport i wniosek, aby wyjaśnić, dlaczego zgromadzenie powinno rozważyć daną kwestię.

Wniosek jest następnie składany „au Greffe”, co oznacza, że jest przedstawiany wszystkim członkom zgromadzenia, zanim zostanie przedyskutowany, aby członkowie mieli czas na przemyślenie i zbadanie danej kwestii. Czasami członkowie mogą zdecydować się na złożenie poprawek do wniosku przed debatą.

Wniosek wraz z wszelkimi poprawkami (proponowanymi zmianami) jest następnie wpisywany do porządku obrad w celu przedyskutowania go na przyszłym posiedzeniu Zgromadzenia Stanów.

Po przyjęciu nowego prawa lub zmiany prawa jest ono wysyłane do króla, który musi je zatwierdzić, zanim stanie się oficjalnym nowym prawem, którego wszyscy musimy przestrzegać.

Czym jest kontrola?

Panele kontrolne i komisja ds. rachunków publicznych (PAC) działają w imieniu Zgromadzenia Stanów. Sprawdzają i badają one pracę rządu. Robią to poprzez przeglądanie i publikowanie raportów na tematy takie jak:

- polityka rządu,
- proponowane nowe przepisy i zmiany w istniejących przepisach,
- praca i wydatki rządu,
- kwestie o znaczeniu publicznym.

Rolą członków zgromadzenia w jednostkach kontrolnych jest rozliczanie ministrów rządu z ich decyzji i działań. Pomaga to ulepszyć politykę rządu, ustawodawstwo i usługi publiczne.

Panele kontrolne i komisja ds. rachunków publicznych (PAC)

Istnieje sześć paneli kontrolnych i PAC, które badają różne obszary działania rządu:

- panel ds. dzieci, edukacji i spraw wewnętrznych;
- panel ds. zdrowia i ubezpieczenia społecznego;
- komisja ds. rachunków publicznych;
- panel ds. gospodarczych i międzynarodowych;
- panel ds. środowiska, mieszkalnictwa i infrastruktury;
- panel ds. usług korporacyjnych.

Przeglądy kontrolne

Panele kontrolne i komisja ds. rachunków publicznych przeprowadzają przeglądy poprzez gromadzenie i analizowanie dowodów od różnych zainteresowanych stron. Wliczają się do nich rząd, mieszkańcy wyspy i eksperci w badanej dziedzinie.

Panele wybierają tematy do przeglądu w oparciu o rządowy program prac. Identyfikują również aktualne sprawy na wyspie. Mogą zajmować się wszelkimi kwestiami leżącymi w interesie publicznym, w tym tematami sugerowanymi przez członków społeczeństwa.

Zaangażuj się

Jako członek społeczeństwa możesz podzielić się swoimi opiniami na badane tematy na kilka sposobów:

- wypełniając ankiety online;
- wysyłając e-mail na adres: scrutiny@gov.je;
- dzwoniąc pod numer: 01534 441020.

Można również oglądać posiedzenia publiczne / słuchać posiedzeń publicznych w budynku Zgromadzenia Stanów lub w Internecie.

Niewybierani członkowie zgromadzenia i urzędnicy państwowi

W Zgromadzeniu Stanów zasiada kilku członków niewybieranych w wyborach, a niektórzy z nich mają prawo do zabierania głosu podczas posiedzeń Zgromadzenia Stanów, jednak żaden z nich nie może głosować nad wnioskami.

Zarządca Jersey (Bailiff of Jersey) jest mianowany przez króla na przewodniczącego zgromadzenia. Przewodniczy on posiedzeniom zgromadzenia i dopilnowuje, żeby członkowie działali zgodnie ze stałym porządkiem zarządzenia, czyli „zasadami” Zgromadzenia Stanów.

Zastępca Zarządcy (Deputy Bailiff) działa pod nieobecność zarządcy.

Jego Ekscelencja **Gubernator (Lieutenant-Governor)** jest osobistym przedstawicielem króla na Jersey.

Gubernator tradycyjnie zabiera głos w zgromadzeniu tylko dwukrotnie; pierwszy raz po przybyciu, a potem na zakończenie pięcioletniej kadencji.

Funkcjonariusze prawa: **Prokurator Generalny (H.M. Attorney General)** i **Wiceminister Sprawiedliwości (H.M. Solicitor General)** są doradcami prawnymi zgromadzenia. Zapewniają oni wyjaśnienia i porady w zakresie prawa Jersey, aby pomóc członkom w poprowadzeniu świadomej debaty.

Według prawa **Wicehrabia (Viscount)** jest urzędnikiem wykonawczym Zgromadzenia Stanów. W skrajnych okolicznościach jest on odpowiedzialny za dopilnowanie usunięcia wszelkich osób wykluczonych z Izby Stanów.

W innym przypadku wicehrabia pomaga w liczeniu głosów oddanych podczas posiedzeń Zgromadzenia Stanów i niesie buławę przed zarządcą na początku każdego posiedzenia. Wicehrabia może uczestniczyć w posiedzeniach, ale nie ma prawa zabierać głosu ani głosować.

Zastępca Wicehrabiego (Deputy Viscount) działa pod nieobecność wicehrabiego.

Dziekan Jersey (Dean of Jersey) jest przywódcą Kościoła Anglii na wyspie. Dziekan prowadzi zgromadzenie w modlitwie na początku każdego posiedzenia. Podczas debat dziekan może wygłaszać przemówienia. Członkowie zgromadzenia mogą zadawać dziekanowi pytania parlamentarne dotyczące Kościoła.

Sekretarz (Greffier) i **Zastępca Sekretarza (Deputy Greffier)** wspierają prace zgromadzenia i prowadzą zapisy debat i głosowań zgromadzenia. Sekretarz siedzi przy biurku przed zarządcą i zapewnia porady w sprawach i procedurach parlamentarnych.

Krótki słowniczek

Poprawki: członkowie zgromadzenia mogą zgłaszać poprawki (zmiany) do wniosków, które są następnie poddawane debacie.

Okręg wyborczy: istnieje dziewięć okręgów wyborczych, a każdy z nich ma mniej więcej jednego deputowanego na każde 3000 mieszkańców, dzięki czemu mieszkańcy są w równym stopniu reprezentowani w Zgromadzeniu Stanów, bez względu na miejsce zamieszkania.

Connétable / Konstabl (Constable): przewodniczący gminy, wybierany przez mieszkańców gminy.

Deputowany: członek Zgromadzenia Stanów reprezentujący jeden z dziewięciu okręgów wyborczych.

Wybory: proces głosowania w celu wybrania osoby na stanowisko publiczne.

Kampania wyborcza: okres bezpośrednio poprzedzający wybory, w którym kandydaci proszą mieszkańców wyspy o poparcie i oddanie na nich głosu w dniu wyborów.

Osoba pełniąca funkcję wykonawczą: członkowie zgromadzenia, którzy pełnią funkcję ministerialną w ramach rządu.

Rząd: członkowie zgromadzenia, którzy są ministrami i nadzorują obszary odpowiedzialności rządu.

Hustings: spotkanie odbywające się przed wyborami, na którym kandydaci odpowiadają na pytania zadawane przez obywateli.

Manifest: zestaw celów i intencji, które dają członkom społeczeństwa wyobrażenie o tym, co kandydat zrobi, jeśli zostanie wybrany.

Osoba pełniąca funkcję niewykonawczą: członkowie zgromadzenia, którzy nie pełnią funkcji ministerialnej. Czasami określanii jako „backbenchers”.

Porządek obrad (Order Paper): porządek obrad Zgromadzenia Stanów.

Petycja: zbiór podpisów mieszkańców wyspy popierających jakąś sprawę lub zmianę.

Lokal wyborczy: miejsce, gdzie mieszkańcy wyspy mogą głosować w dniu wyborów.

Lokal wczesnego głosowania (Pre-poll): miejsce, gdzie mieszkańcy wyspy mogą głosować w okresie poprzedzającym dzień wyborów.

Wniosek: temat debaty, który jest proponowany Zgromadzeniu Stanów w celu ustanowienia lub zmiany prawa.

Jednostki kontrolne (Scrutiny): komitety i panele prowadzone przez członków zgromadzenia pełniących funkcje niewykonawcze w celu rozliczania działań rządu.

Zgromadzenie Stanów: wybierany w wyborach parlament Jersey.

Zaprzysiężeni: nowo wybrani członkowie zgromadzenia składają przysięgę, która obejmuje obietnicę uczestniczenia we wszystkich spotkaniach zgromadzenia i przyrzeczenie wierności Koronie.

Pięć sposobów na zabranie głosu w ważnych kwestiach dotyczących wyspy:

1. porozmawiaj z wybranymi przedstawicielami w ich biurach;
2. podziel się swoimi opiniami na temat bieżących tematów poddawanych kontroli;
3. zadzwoń lub wyślij e-mail do wybranych przedstawicieli swojego okręgu wyborczego;
4. rozpocznij lub podpisz petycję dotyczącą bieżących spraw lokalnych;
5. oddaj głos w wyborach dotyczących całej wyspy i lokalnej gminy.